

Energia – reálna cena za naše pohodlie

Aká je cena pohodlia? ✗ Skryté náklady ✗ Za jadro platíme dokonca trikrát
✗ Energetická nezávislosť Slovenska? ✗ Alternatíva existuje! ✗ Prečo
potrebujeme zmenu?

© SOMŠÁK

Aká je cena pohodlia?

✗ Moderný život predstavuje aj neustály dostatok elektrickej a tepelnej energie. Život bez elektriny si dnes vie predstaviť naozaj len málokto. Skúsili ste sa však niekedy zamyslieť nad tým, čo sa za príjemným dostatkom energie skrýva? Reálna cena za naše pohodlie je totiž oveľa vyššia než tá, ktorú platíme na účtoch za elektrinu a teplo...✗

Skryté náklady

✗ Slovenská energetika je založená na získavaní energie z troch hlavných zdrojov: z jadra (nad 60 %), z fosílnych palív (vyše 20 %) a z vody (okolo 15 %). V cene za energiu, ktorú spotrebujeme, sú zahrnuté základné náklady na výrobu a transport elektriny či tepla z týchto troch zdrojov. Vyúčtovaná suma však neodzrkadľuje celú skutočnosť. Nie sú v nej totiž započítané škody spôsobené výrobou energie z jadrových a fosílnych zdrojov na ľudskom zdraví a životnom prostredí. Za nebezpečné rádioaktívne odpady a emisiami znečistený vzduch platíme nárastom respiračných či onkologických ochorení a tzv. civilizačných chorôb. ✗

© GREENPEACE/RIZMAN

Ročná emisia CO² pripadajúca na jedného obyvateľa Slovenska zaraďuje SR medzi krajiny s najvyššími mernými emisiami na svete a druhými najvyššími emisiami v rámci Európskej únie! Na tvorbe slovenských emisií tzv. skleníkových plynov sa najvýraznejšie podieľa energetika, ktorá produkuje približne 80 % z nich. Na porovnanie priemysel produkuje 8 %, poľnohospodárstvo 8 % a odpadové hospodárstvo približne 4 % emisií skleníkových plynov.

Za jadro platíme dokonca trikrát

✗ Nezdá sa vám to? Počítajte s nami! Prvú časť ceny energie vyrobenej v atómových elektrárnach platíme v účtoch za spotrebovanú energiu. Druhú časť platíme nepriamo z našich daní cez štátny rozpočet vo forme výdavkov na jadrovú bezpečnosť, teda na ochranu zdravia a životného prostredia pred nebezpečným rádioaktívnym žiarením. Aj tretiu časť podpory jadrovej energetike poskytuje štát prevádzkovateľom atómových elektrární z našich daní. Ich výstavba, rekonštrukcia či likvidácia je totiž mimoriadne nákladná a zatiaľ sa nikdy nezaobišla bez štátnej podpory v podobe niekoľkých miliárd korún! ✗ Na Slovensku

dnes šesť funkčných reaktorov každoročne produkuje tony jadrového odpadu. Navyše sa musíme vyrovnávať s likvidáciou najstaršieho reaktora A1, ktorý bol po vážnej havárii v roku 1977 definitívne odstavený. Dodnes však nikto spoľahlivo nevyriešil otázku likvidácie jadrového odpadu. Ten pritom zostáva nebezpečný tisíce rokov...✗

© GREENPEACE

Na zabezpečenie dostatku elektrickej energie na Slovensku, je podľa prepočtov slovenských energetikov nutné investovať do roku 2010 takmer 100 miliárd Sk! Tieto peniaze ale nemajú byť investované do rozvoja moderných ekologických zdrojov energií, ale na modernizáciu neekologických tepelných elektrární vo Vojanoch a v Novákoch, a tiež na spornú dostavbu tretieho a štvrtého bloku JE Mochovce.

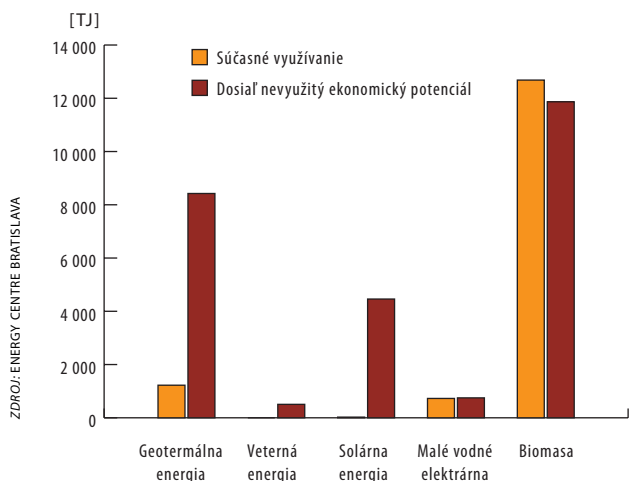
Energetická nezávislosť Slovenska?

✗ Politici radi sľubujú, že zabezpečia našu energetickú nezávislosť. Ponúkajú však zväčša iba riešenia, ktoré sú výhodné pre veľké energetické spoločnosti a zahraničných dodávateľov energetických surovín. Stačí obyčajný „sedliacky rozum“, aby si človek spočítal, že orientácia na jadrové elektrárne a fosílna palivá naopak vedie k našej silnej energetickej závislosti od zahraničia. Všetko jadrové palivo totiž dovážame z Ruskej federácie. Keďže ani vlastných zdrojov uhlia, ropy či plynu nemáme dostatok, sme odkázaní aj na ich dovoz. ✗

Alternatíva existuje!

✗ Rozumné využitie nášho vodného potenciálu spolu s rozvojom obnoviteľných zdrojov energie a so zvyšovaním podielu úspor a energetickej efektívnosti je jedinou alternatívou pre skutočnú energetickú sebestačnosť. Iba využitie potenciálu, ktorý má naša krajina v oblasti získavania energie z biomasy (ekonomický potenciál biomasy do roku 2012 je 11 868 TJ, čo je v prepočte 3,3 TWh), je dokonca prínosné aj z pohľadu regionálneho rozvoja a zvyšovania zamestnanosti v ekonomicky slabších regiónoch SR. ✗

Graf zobrazujúci využívanie a potenciál využívania obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku do roku 2012 v TJ

Prečo potrebujeme zmenu?

✗ Energetická náročnosť Slovenska je až 2,5-krát väčšia ako v pôvodných krajinách EÚ. Našou hlavnou prioritou by preto malo byť zvyšovanie energetickej efektívnosti, orientácia na energeticky nenáročný priemysel, racionálne využívanie energie a prechod na ekologicky šetrné obnoviteľné zdroje energie. Naši politici však pre takúto zmenu slovenskej energetiky neurobili takmer nič! ✗ Organizácia Greenpeace podporuje trvalo udrža-

teľný rozvoj slovenskej energetiky. Chceme, aby naša energetika bola založená na širokom využívaní obnoviteľných zdrojov, ktoré neohrozujú ľudské zdravie, slovenskú ekonomiku ani naše životné prostredie. ✗

Čo môžete urobiť vy:

- ✗ Šetrite elektrickú energiu! Vymeňte si napr. žiarovky za úsporné žiarovky. Priama úspora energie je až 80 %!
- ✗ Šetrite tepelnú energiu! Zateplite si domácnosť, napr. okná a dvere – zníženie spotreby energie na vykurovanie môže dosiahnuť až 30 %!
- ✗ Všímajte si spotrebu elektrospotrebičov a pri nákupe nových dajte prednosť tým, ktoré majú rovnaký výkon pri nižšej spotrebe energie (na energetickom štítku skupinu A, ktorá označuje najúspornejšie modely).
- ✗ Staňte sa dobrovoľníkom/dobrovoľníčkou alebo podporovateľom/podporovateľkou Greenpeace.

Ekológia v akcii

✗ Greenpeace je medzinárodná organizácia ochrancov životného prostredia, ktorá nenásilnou formou odhaľuje ekologické problémy, pomenúva zodpovedných pravým menom a presadzuje zmeny smerujúce k trvalo udržateľnému životu na Zemi. Greenpeace neprijíma dotácie od štátu, politických strán a priemyselných spoločností. Takmer 3,5 milióna ľudí z celého sveta svojimi príspevkami umožňujú organizácii konať nazavisle a bez kompromisov. S pomocou zastúpení v 40 krajinách sa Greenpeace zasadzuje za potrebné zmeny v oblasti energetiky, ochrany svetovej klímy, záchrany ohrozených druhov, ochrany morí a pralesov, ale i genetických modifikácií či toxických látok. ✗

**Zasadzuje sa za budúcnosť,
v ktorej bude možné žiť!**

Budte aj vy aktívni!

Ďalšie informácie o ochrane životného prostredia získate na adrese:

Greenpeace
Vančurova 7, P. O. Box. 58, 814 99 Bratislava 1
Tel./fax: 02 – 55 42 42 55
E-mail: info@greenpeace.sk
www.greenpeace.sk

Vašu finančnú pomoc zasielajte na číslo účtu
2621520999/1100 TATRA BANKA

Neprešlo jazykovou korektúrou
Dizajn: Mgr. Svetozár Šomšák